

Spojrzenie w majowe niebo 2021

„Bociek jest! Wiosna fest”

To krótkie przysłowie daje pewne złudne nadzieje demografom, a nam wiąże się raczej z ciepłą, słoneczną pogodą, której jesteśmy spragnieni po tej zimie. Życzymy zatem sobie, nie tylko zapalonym obserwatorom, dużo bezchmurnego nieba, które przy coraz krótszych nocach szykuje nam przeróżne ciekawe niespodzianki. **Słońce**, aktualnie o małej aktywności magnetycznej, przejdzie 20. maja ze znaku *Byka* w znak *Blizniąt*. Nadal mozolnie wznosi się po *ekliptyce*, coraz to wyżej ponad *równik niebieski*, ale już wolniej niż w kwietniu. W ciągu tego miesiąca w Małopolsce przybędzie dnia o 81 minut. W dniu 1 maja **Słońce** będzie „pracowało” przez 14 godzin i 42 minuty – wschodzi w Krakowie o 5.16, a zachodzi o 19.58. Natomiast ostatniego maja dzień w Małopolsce będzie trwał aż 16 godz. i 3 minuty, a będzie jeszcze krótszy od najdłuższego dnia w roku tylko o 20 minut. Po śnieżnej zimie, ciekawe jaką pogodę w drugiej dekadzie maja zaszerwują nam przysłowiowi „zimni ogrodnicy” (Pankracy, Serwacy i Bonifacy), nie wspominając chłodnej Zośki? Doczekamy, to z pewnością zobaczymy się nadal w maseczkach ale już bez nauszników.

Obserwacje **Słońca** w minionych miesiącach wskazują na jego bardzo małą aktywność magnetyczną związaną z powolnym wychodzeniem naszej gwiazdy z minimum w rozpoczynający się 25 cykl aktywności. Niska aktywność manifestuje się małą liczbą plam, rozbłysków i wyrzutów plazmy z jego powierzchni w przestrzeń międzyplanetarną. W tej sytuacji obserwatorom pozostaje tylko cierpliwie czekać na przebudzenie się jego aktywności magnetycznej, które skutkować będzie częstszym pojawianiem się zórz polarnych na **Ziemi**.

Jeśli zaś chodzi o **Księżyc**, to na przełomie pierwszej i drugiej dekady miesiąca będziemy mieli dobre, choć krótkie noce obserwacyjne, bowiem kolejność faz **Księżyc**a w maju jest następująca: ostatnia kwadra 3 V o godz. 21.50, nów 11 V o godz. 21.00, pierwsza kwadra 19 V o godz. 21.13 i pełnia 26 V o godz. 13.14. W tym też dniu na nocnej półkuli wystąpi całkowite zaćmienie **Księżyc**a u nas niewidoczne. Obserwatorom w obu Amerykach, Australii oraz mieszkańcom wysp na Pacyfiku życzymy tej nocy pogodnego nieba.

Księżyc będzie najdalej od nas (w apogeum) 11 V o godz. 23, a najbliższej **Ziemi** (w perygeum) znajdzie się 26 V o godz. 03. W tym dniu **Księżyc** będzie w tzw. superpełni, bowiem jego tarcza osiągnie rozmiar ponad 33 minuty łuku. Zachęcam zatem wszystkich do jego obserwacji w ten *Dzień Matki*. Ponadto w tym miesiącu *Srebrny Glob* zakryje planetę **Wenus** 12 V o godz. 23, ale to zjawisko nie będzie u nas widoczne.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** możemy dostrzec na wieczornym niebie przez cały miesiąc. Najlepszy czas na jego obserwacje to połowa maja, najlepiej wieczorem w imieniny

Zofii, nisko na południowym zachodzie, gdy **Słońce** skryje się pod horyzont. Błyszcząca **Wenus** widoczna będzie coraz wyżej na wieczornym niebie począwszy od drugiej dekady maja, by końcem miesiąca zbliżyć się do **Merkurego**. Czerwonego **Marsa** obserwujemy na zachodnim niebie. Z początku maja przez 3, a pod koniec miesiąca do 2 godzin po zachodzie **Słońca**, a gości on w *Bliźniętach* zbliżając się systematycznie do *Polluksa*, zaś drugi z braci, *Kastor* będzie się im tylko przyglądał. Natomiast olbrzymi gazowe **Jowisz** i **Saturn** wschodzą w maju po północy, a zatem będą nam dostępne do obserwacji dopiero w drugiej połowie nocy. **Uran** przebywa w gwiazdozbiornie *Barana*, a będzie go można dostrzec na godzinę przed wschodem **Słońca**, nisko na wschodnim niebie ale dopiero pod koniec maja. Natomiast trzy godziny wcześniej niż **Słońce**, w gwiazdozbiornie *Wodnika* wschodzi **Neptun**. Obie te „poranne” planety dostrzeżemy co najmniej za pomocą lornetki.

W pierwszej dekadzie maja promieniują jasne i szybkie meteory z roju *Akwarydów*. Meteory te to pozostałość warkocza komety *Halley'a*. Radiant meteorów leży na równiku niebieskim, na granicy gwiazdozbiornie *Wodnika*, *Ryb* i *Pegaza*. Maksimum jego aktywności przypada na 5/6 maja, a w ich obserwacjach po północy będzie nam przeszkadzał **Księżyc** po ostatniej kwadrze.

Ze zjawisk, które szczególnie polecałbym do obserwacji, oprócz wymienionych powyżej, to majowe wschody i zachody **Słońca**, które możemy podziwiać w czasie zalecanych spacerów, umilanych śpiewem ptaków. Nie zapominajmy ani przez chwilę podczas tych przechadzek po **Ziemi** zerkając w górę o skomplikowanej rzeczywistości i nie zawsze bezchmurnym niebie, bowiem przypomnę tu Państwu - jednak na pocieszenie - staropolskie przysłowie:

„Kiedy mokry maj, będzie żytko niby gaj”